

Педагогіка

УДК 378.016:331.45

кандидат історичних наук, Горденко С.І.

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний  
педагогічний університет імені Григорія Сковороди»**ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ  
ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ»**

*У поданій статті розглянуто сутність поняття «інноватика» у галузі педагогіки. Застосування інноваційних педагогічних технологій при вивченні дисципліни «Охорона праці».*

*Ключові слова: інноваційна діяльність, технологія, інновація, педагогічна технологія, охорона праці.*

*Горденко С. И. Применение педагогических инновационных технологий при изучении дисциплины «Охрана труда» / Государственное высшее учебное заведение «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды», Украина, Переяслав-Хмельницкий.*

*В поданной статье рассмотрена сущность понятия «инноватика» в отрасли педагогики. Применение инновационных педагогических технологий при изучении дисциплины «охрана труда».*

*Ключевые слова: инновационная деятельность, технология, инновация, педагогическая технология, охрана труда.*

*Gordenko S.I. Primeneie pedagogical innovative technologies at the study of discipline of «okhrana labour» / State higher educational institution «Pereyaslav-Khmelnsky state pedagogical University named after Skovoroda», Ukraine, Pereyaslav-Khmelnsky.*

*In the given article essence is considered ponyatiya «innovatika» in industry of pedagogics. Application of innovative pedagogical technologies at the study of discipline of «okhrana labour».*

*Key words: innovative activity, technology, innovation, pedagogical technology, labour protection.*

**Постановка проблеми.** Подальше входження України у світовий освітній простір супроводжується суттєвими змінами в педагогічній теорії й освітній практиці. Проголошений принцип варіативності освіти дає змогу педагогічним колективам вибирати і конструювати навчальний процес на основі нових ідей і технологій.

Науково-технічний прогрес кінця ХХ століття обумовив технологізацію не тільки численних галузей виробництва, він неухильно ввійшов у сферу культури та гуманітарних галузей знань. Сьогодні технологізація – об'єктивний процес еволюції освіти, який зможе вирішити її якісно нові завдання.

В умовах становлення нової парадигми у галузі освіти для реалізації активності педагога та його інноваційної діяльності існують певні можливості. Цьому сприяє ряд змін, що відбуваються у суспільному житті і в мисленні людини. Головна з них – усунення обмежень у професійній діяльності, що дозволяє сприймати значно більше коло зовнішніх явищ. Як наслідок цього, педагог набуває дуже важливих здібностей: готовності до реагування на несподіванки, готовності до прийняття самостійних рішень, що потребують певного ризику, готовності нести за них відповідальність, критичності в оцінці власних і чужих дій.

Інновації властиві будь-якій професійній діяльності людини, і тому природно стають предметом вивчення, аналізу і впровадження.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інновації раптово не виникають, вони є результатом наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих педагогів і цілих колективів. Цей процес не повинен носити стихійного характеру, він потребує певного управління. Для того щоб

здійснити таке управління, необхідно володіти певними теоретичними знаннями в галузі інновацій, знати форми і механізми взаємодії теорії і практики.

Інноваційна діяльність в галузі освіти досліджується педагогічною інноватикою – окремою галуззю педагогіки.

Над проблемами інноватики працюють сучасні вітчизняні педагоги, вчені серед яких: І. Бех, Л. Буркова, Л. Даниленко, І. Зязюн, О. Киричук, О. Козлова, В. Мадзігон, К. Макагон, С. Подмазін, О. Савченко, А. Сологуб, Н. Федорова, А. Фурман, М. Ярмаченко та ін. [1, с. 5].

**Метою даної статті** є формування професійних знань і вмінь студентів з дисципліни «Охорона праці», на основі запровадження інноваційних педагогічних технологій.

**Виклад основного матеріалу.** Інноваційні процеси в освіті виникали в різні історичні періоди і визначали її розвиток. Термінологічний аналіз інноваційної діяльності учителя доводить, що поняття «інноваційні процеси», «інноватика» з'явилися у педагогічній науці відповідно недавно, їх поява обумовлена розширенням міжнародного співробітництва в галузі педагогіки. Оскільки вітчизняні педагогічні поняття нееквівалентні реально існуючим педагогічним явищам, то з'являються нові поняття, наприклад «інноватика».

Інновації – новостворені (застосовані) чи вдосконалені технології, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного або іншого характеру, які істотно змінюють обсяги, якість соціальної сфери.

Освітні інновації – новостворені чи вдосконалені технології навчання, виховання, управління, що істотно змінюють структуру і якість освітнього процесу. Педагогічні інновації є новаторським педагогічним досвідом, який формується автором або групою авторів і є об'єктом права інтелектуальної власності.

Педагогічні інновації – процес становлення чи вдосконалення теорії і практики освіти, який оптимізує досягнення її мети; результат процесу впровадження нового в педагогічну теорію і практику, що оптимізує

досягнення освітньої мети [1, с. 8-9].

Інноваційна педагогічна діяльність полягає в розробці, поширенні чи застосуванні освітніх інновацій.

У широкому розумінні освітні інновації – є вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що істотно поліпшують результати освітньої діяльності.

Інноваційна освітня діяльність проводиться на рівні навчального закладу, регіональному та всеукраїнському [2, с. 9].

Усе це дозволяє розглядати інноваційну педагогічну діяльність як складне, інтегральне утворення, сукупність різних за цілями та характером видів робіт, що відповідають основним етапам розвитку інноваційних процесів та спрямовані на створення й унесення педагогом змін до власної системи роботи. Вона носить комплексний, багатоплановий характер, втілює в собі єдність наукових, технологічних, організаційних заходів, інноваційна діяльність – системний вид діяльності, спрямований на реалізацію нововведень на основі використання та впровадження нових наукових знань, ідей, підходів [3, с. 180].

Педагоги постійно шукали ефективніші шляхи формування якісних показників успішності тих, хто навчається, в процесі навчання. З метою забезпечення ефективності процесу навчання застосовуються різноманітні інноваційні освітні технології, а саме:

- технології з активізації та інтенсифікації діяльності студентів (проблемне навчання, ігрові технології тощо);
- технології, пов'язані з активністю управління та організацією навчального процесу (технології програмованого навчання, комп'ютерні технології);
- технології розвивального навчання (особисто орієнтоване розвивальне навчання, спрямоване на розвиток творчих якостей особи тощо) [4, с. 49].

Мета педагогічної технології полягає в практичному здійсненні теорій в процесі навчання і виховання. Технологія покликана до того, щоб творити і

відтворювати актуальні продукти педагогічного процесу.

До структури педагогічної технології входять:

- 1) концептуальна основа;
- 2) змістова частина навчання: цілі, зміст навчання і виховання;
- 3) процесуальна частина – технологічний процес: організація навчально-виховного процесу, методи і форми роботи, управління процесом навчання і виховання;
- 4) діагностика навчально-виховного процесу.

Основними критеріями технологічності здебільшого називають:

- концептуальність (кожній педагогічній технології має бути притаманна певна наукова концепція, що містить філософські, соціологічні чи педагогічні обґрунтування);
- системність (у педагогічній технології мають простежуватися всі ознаки системи: логіка процесу, взаємозв'язок його частин, цілісність);
- керованість (передбачає можливість діагностики досягнення цілей, планування процесу навчання);
- ефективність (технологія має вибиратися відповідно до результатів і оптимальних затрат, гарантувати досягнення певного стандарту навчання);
- відтворюваність (можливість застосування педагогічних технологій в інших однотипових освітніх закладах іншими суб'єктами).

Інноваційні педагогічні технології – це новостворені або удосконалені педагогічні системи, які забезпечують високий рівень навчально-виховного процесу [1, с. 13].

На основі педагогічних інноваційних технологій при вивченні дисципліни «Охорона праці» випускник вищого навчального закладу повинен знати і вміти використовувати закони та інші нормативно-правові акти, чинну галузеву науково-технічну документацію, засоби охорони праці для того, щоб:

- розробляти організаційно-технічні заходи, які б сприяли безпечному виконанню робіт;
- готувати робочі місця для безпечного виконання робіт, монтажу,

обслуговування, експлуатації, використання, ремонту обладнання тощо;

- організовувати та контролювати безпечне виконання робіт;
- застосовувати на практиці індивідуальні та колективні засоби захисту

працюючих;

- виконувати вимоги норм безпечної експлуатації устаткування та обладнання, застосування пожежо- та вибуховонебезпечних і отруйних матеріалів і речовин, що використовуються при виконанні робіт;

- забезпечити протипожежну безпеку об'єктів;
- ефективно користуватися первинними засобами пожежогасіння;
- дотримуватися правил особистої гігієни та втілювати заходи з дотримання

вимог виробничої санітарії, поліпшення умов праці на робочих місцях.

Як наукова дисципліна, охорона праці користується загальнонауковими підходами, такими як інноваційність, комплексність, системність, особистісний гуманізм, єдність наукового дослідження і практики організації трудової діяльності з урахуванням людського фактора [5, с. 7-8].

**Висновки.** Отже, розвиток нашого суспільства вимагає формування покоління людей, які мислять і діють по-інноваційному. Іншими словами, інноваційна педагогічна технологія є діяльним сценарієм організації на сучасному рівні навчально-виховного процесу студентів з метою досягнення певної мети. Така технологія є мінімально абстрагованим описом педагогічної дійсності, якою вона повинна бути відповідно до педагогічних принципів. У своєму конкретному вигляді педагогічна технологія є передбаченою моделлю системи дій викладача і студентів, яку необхідно виконати в ході оптимально організованого навчально-виховного процесу з метою одержання високого рівня розвитку студентів.

### **Література:**

1. Коберника О.М. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посібник / За заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с.

2. Сиротенко Г.О. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник / Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 124 с.
3. Подласный И.П. Педагогика / И.П. Подласный // Новый курс: учебник для студ. пед. вузов: в 2 кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 576 с.
4. Г. Кругликов Методика профессионального обучения с практикумом: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Г.И. Кругликов– М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 288 с.
5. Кучерявий В.П. Охорона праці: навч. посіб. / В.П. Кучерявий. – Львів: Оріяна-Нова, 2007. – 368 с.

#### **References:**

1. Kobernyka O.M. Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi u trudovomu navchanni: navch.-metod. posibnyk / Za zah. red. O.M. Kobernyka, H.V. Tereshchuka. – Uman': SPD Zhovtyy, 2008. – 212 s.
2. Syrotenko H.O. Innovatsiyna diyal'nist' pedahoha: vid teoriyi do uspiyku. Informatsiyno-metodychnyy zbirnyk / H.O. Syrotenko. – Poltava: POIPPO, 2006. – 124 s.
3. Podlasnyy Y.P. Pedahohyka / Y.P. Podlasny // Novy kurs: uchebnyk dlya stud. ped. vuzov: v 2 kn. – M.: Humanyt. yzd. tsentr VLADOS, 1999. – 576 s.
4. H. Kruhlykov Metodyka professyonal'noho obuchenyya s praktykumom: ucheb. posobye dlya stud. vyssh. ucheb. zavedenyy / H.Y. Kruhlykov– M.: Yzdatel'skyu tsentr «Akademyya», 2005. – 288 s.
5. Kucheryavyy V.P. Okhorona pratsi: navch. posib. / V.P. Kucheryavyy. – L'viv: Oriyana-Nova, 2007. – 368 s.